



*Lovisa stads program  
för delaktighet  
2021–2023*



## Innehåll

Lovisa stads program för delaktighet 2021–2023 .....	1
1. Vad är delaktighet?.....	3
2. Program för delaktighet .....	3
3. Mål för involveringen .....	3
4. Lagstadgad skyldighet.....	3
5. Principer för involvering .....	3
6. Delaktighetens former och att genomföra dem .....	3
7. Nyttorna med att involvera .....	6
8. Kommunorganisationens minneslista för involvering.....	6
9. Bedömning av delaktighet.....	7

## 1. Vad är delaktighet?

Delaktighet är kommuninvånarnas möjlighet att påverka på tillgängligheten av och kvaliteten på de tjänster kommunen erbjuder. Delaktighet är också samarbete över gränser och omfattar kommuninvånare, intressenter och kommunarbetare. Delaktighet ökar känslan av samhörighet och främjar engagering i gemensamma frågor.

## 2. Program för delaktighet

I programmet för delaktighet framförs metoder att involvera och utveckla det starkt gemenskapliga Lovisa både ur kommuninvånarens och ur kommunorganisationens synvinkel.

## 3. Mål för involveringen

Involvering är ett strategiskt beslut och till stöd för det behövs hela organisationens stöd. Målet är att det i Lovisa finns aktiva och deltagande invånare och företagare. Målet baserar sig på stadsstrategin där det sägs: "Beslutsfattandet är människonära, företagsvänligt, involverande, flexibelt och snabbt. Vi är lyhörda för kommuninvånarnas, föreningarnas och företagens behov. Vi satsar på kommunikation och en fungerande växelverkan mellan kommuninvånaren och beslutsfattarna."

## 4. Lagstadgad skyldighet

Enligt 22 § i kommunallagen (410/2015) ska fullmäktige sörja för att kommuninvånarna och användarna av tjänsterna har förutsättningar att delta i och påverka kommunens verksamhet. Kommunen kan fritt besluta om hur den i praktiken genomför denna skyldighet.

Kommuninvånarna ska erbjudas olika sätt att delta och påverka. Kommuninvånarna ska spöras till aktivitet och delaktighet. Kommuninvånarna har både förmåga och vilja att påverka.

## 5. Principer för involvering

- Utgångsläget för involveringen ligger i genuina möten.
- Involveringen utgör en naturlig del av kommunens processer.
- Vi upprätthåller, skapar och utvecklar olika sätt att delta.
- Vi är modiga och vågar även med risk för misslyckande att fråga och lyssna.
- Vår verksamhet är transparent och öppen, vi berättar vad vi strävar efter med involvering vid vart och ett fall.
- Vi uppmanar aktivt kommuninvånarna, föreningarna och företagen att delta.

## 6. Delaktighetens former och att genomföra dem

I inrikesministeriets delaktighetsprojekt indelades delaktighet i fyra delar: informations-, konsultations-, besluts- och verkställighetsdelaktighet (Statsrådet 2002). Delaktighet kan även i kommunerna indelas enligt ovan nämnda sätt i fyra delar.

1. Informationsdelaktighet: rätt att få och producera information.
2. Konsultationsdelaktighet: att delta i planeringen av verksamhet och tjänster som berör en själv och ens boendemiljö.
3. Beslutsdelaktighet: att delta i beredningen för beslutsfattande och i beslutsfattandet som berör en själv eller kommunen.
4. Verkställighetsdelaktighet: egen verksamhet och konkret deltagande i den egna närmiljön.

<b>Informationsdelaktighet</b>	<b>Konsultationsdelaktighet</b>	<b>Beslutsdelaktighet</b>	<b>Verkställighetsdelaktighet</b>
Offentliga föredragningslistor och protokoll	Enkäter (Morjens, Webropol)	Lagstadgat hörande, diskussionsmöten	Föreningsverksamhet
Direktsändning av fullmäktiges sammanträden	Rådet för personer med funktionsnedsättning	Medborgarbudgetering	Evenemang
Responskanal	Ungdomsfullmäktige	Förtroendevalda	Talkon
Servicetelefoner (HELMI, SISU och SENNI)	Äldrerådet	Ungdomsledamöter	Mötesplatser: bibliotek, ungdomslokaler, Kompanjonskapshuset
Applikationen Morjens	Föreningssamarbete	Kommunalval	Byakvällar
Webbtjänster	Kommuninvånarinitiativ		Företagarevenemang
Sociala medier	Konsekvensbedömning		Promenader
Anslagstavla, broschyrställningar	Invånarråd		Föreläsningar
Registratorskontor, kundservicekontor	Arbetsgrupper		
Pressmeddelanden	Elevkårer		
Wilma			
Suomi.fi			

Genomförande av delaktighet innebär i Lovisa bland annat att man

- har växelverkan och ömsesidighet
- säger högt sin sak och gör frågor synliga
- har en lösningscentrerad verksamhet
- agerar över sektorsgränserna
- ökar förståelsen
- svarar på de verkliga behoven
- gör tillsammans och arbetar mot ett gemensamt mål
- har en positiv attityd och ett aktivt fläng
- åstadkommer ändringar
- aktiverar kommuninvånarnas verksamheter
- lyssnar på kommuninvånarna och svarar dem
- inkluderar alla i beslutsfattandet, planeringen och verksamheten
- ger möjligheter att göra själv och tillsammans
- bereder ärendena grundligt.

Enligt den enkät om delaktighet som man utfört har centralerna valt följande punkter till första utvecklingsobjekt som berör delaktighet:

Centralen för näringsliv och infrastruktur

- Att förbättra webbsidorna
- Att utveckla de elektroniska blanketterna
- Att öka kommunikationen via olika kanaler

Stadskanslicentralen

- Att utveckla de elektroniska blanketterna
- En kundservicechat
- Medborgarbudgetering

Grundtrygghetscentralen

- Webbenkäter
- Fler mediemeddelanden om verksamheten

Centralen för bildning och välfärd

- Kundenservicen förankras till byarna, centralen "on tour"
- Webbenkäter
- Att utveckla de elektroniska blanketterna
- Växelverkan enligt målgrupp
- Att kommunicera om beslutsfattandet under ärendenas beredningsskede

Tredje sektorn i samarbete med staden

- Rekreationsdagar för personer i olika åldrar, innefattande talkoverksamhet, planering och kommunikation
- En tunna för önskemål
- Verkstäder kring olika teman

Rådet för personer med funktionsnedsättning och äldrerådet påminner att de bör höras i det skede då ärendena bereds.

UNICEFs verksamhetsmodell Barnvänlig kommun, som är bindande för samtliga centraler, beaktas i beslutsfattandet och verksamheten. <https://www.unicef.fi/unicef/tyomme-suomessa/lapsiystavallinen-kunta/> (på finska)

## 7. Nyttorna med att involvera

- Tillsammans är vi mer.
- Vi blir en del av gemenskapen genom att delta.
- Vi förbinder oss genom att vara med ända från början.
- Gemenskapen ökar.
- Vi får och vi ger bättre service.
- Vi kan utnyttja ett brett kompetenspotential.
- Kommunen känns som ens egen, man är stolt över den och man marknadsför den.
- Vi får nya fräscha tankar och idéer.
- Kunden får de tjänster hen behöver.
- Invånarna kan påverka sin livsmiljö och den anställda sitt arbete.
- Vi kan var och en utveckla vår egen verksamhetsmiljö.
- Vi kan pröva olika verksamhetsmodeller.
- Arbetshälsan ökar.
- Vi gör de saker som kommuninvånarna önskar och upplever vara behövliga.

Det lönar inte sig att göra allting ensam. Det finns styrka i samarbete, och därför vill vi få allt fler kommuninvånare att delta i utvecklingen.

## 8. Kommunorganisationens minneslista för involvering

1. Granska
  - Identifiera vad man ska involvera för och när det ska ske.
  - Observera idéerna som kommer från fältet.
  - Identifiera de frågor som är viktiga för kommuninvånarna – då är frågan även viktig för oss.
2. Planera
  - Välj involveringssätt.
  - Använd befintliga verktyg (Morjens, Webropol, byakvällar o.s.v.).
  - Välj målgruppen och sättet att nå dem.
  - Preciserat målen.
3. Involvera
  - Genomför planen.
  - Använd enkäter, evenemang, röstningar och talkon.
4. Utnyttja
  - Tillämpa resultaten i det praktiska.
  - Pröva modigt.
5. Berätta
  - Kommunicera öppet hur det gick.
  - Sätt fjädern i hatten, då det finns orsak till detta.
  - Dela erfarenheterna till andra.
  - Tala klarspråk och glöm kanslispråket.

## 9. Bedömning av delaktighet

Det måste finnas klara mål för involvering. Delaktigheten bedöms på två nivåer.

### 1. Bedömning på verksamhetens nivå

Kan man skönja spår av delaktighet? Svarar människor på enkäter, deltar i byakvällar, förekommer det diskussion på diskussionsforum?

### 2. Bedömning av resultatrikhetens nivå

Hur har man fått resultaten för involveringen med i det praktiska? Hur stor del av resultaten har implementerats?

Utöver detta bedömer stadens ledningsgrupp årligen med ett bedömningsredskap hur delaktigheten utfallit.

Detta program för delaktighet har utarbetats av den förvaltningsövergripande arbetsgruppen för främjande av hälsa och välfärd (HYTE-arbetsgruppen).

Rådet för personer med funktionsnedsättning, äldrerådet, ungdomsfullmäktige och ledningsgrupperna inom stadens centraler gav utlåtande om programutkastet i september–oktober 2020.